

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vuosikatsaus 2013

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala.....	2
Talous- ja hallintopalvelut	5
Erikoissairaanhoido	7
Terveydenhuollon palvelut	9
Perhepalvelut	12
Vanhus- ja vammaispalvelut.....	15

Liite:

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tavoitteet 2013: toteutuminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Määrärahat 1 000 euroa	Talousarvio 2013	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Ylitys / Alitus
Tulot	58 739	2 117	60 856	64 375	3 518
Menot	-584 868	-14 456	-599 324	-600 075	-751
Toimintakate	-526 128	-12 339	-538 468	-535 700	2 768

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2013

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarvio muutosten jälkeen ylittyi tulojen osalta 3,5 milj. euroa ja menojen osalta 0,8 milj. euroa. Oman toiminnan osalta lopullinen tulomääräraha ylittyi 3,5 milj. euroa ja menomääräraha alittui 0,5 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon lopullinen tulomääräraha ylittyi 0,2 milj. euroa ja menomääräraha ylittyi 1,4 milj. euroa.

Vuoden 2013 talousarvio rakentui Vantaan talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman toimeenpanolle. Työtä palvelutuotannon sopeuttamiseksi talouden vaateisiin jatkettiin määrätietoisesti. Palvelurakenteita uudistettiin, henkilöstömäärän kasvu pysäytettiin ja tuottavuutta parannettiin mm. edistämällä sähköisten ratkaisujen käyttöönottoa. Tiukasta taloudesta huolimatta toimiala selviytyi keskeisistä lakisääteisistä palveluvelvoitteistaan hyvin.

HUS:n palvelutuotanto (NordDRG- ja käyntituotteet) kasvoi edellisvuodesta yli 4,4 %. Ns. hoitopäivät tuotteet, jotka muodostuvat lähes yksinomaan psykiatrian klinikan palvelutuotannosta, vähenivät edellisvuodesta 16,7 %. Vuoden 2013 viimeisenä päivänä osastojonoissa oli yli 6 kk jonottaneita 35 henkilöä. Toimivien hoitoketjujen myötä vantaalaispotilaat siirtyvät psykiatriaa lukuun ottamatta viiveettä erikoissairaanhoidosta Vantaan sairaalaan.

Terveyspalvelujen vastaanotto toiminnan lääkärikäynnit toteutuivat lähes edellisvuoden tasolla. Hoitotyön itsenäiset vastaanottokäynnit vähenivät, mutta tiimimallin mukaiset hoitajien tekemät valmistelevat vastaanottokäynnit lisääntyivät. Listautuneen potilaan odotusaika kiireettömään hoitoon oli v. 2013 keskimäärin 22 vrk, ja ei-listautuneen 48 vrk. Lääkäreiden rekrytointi parani oleellisesti v. 2013, ja vuokralääkäritarvetta oli vuoden lopulla vain Korson ja Koivukylän terveysasemilla. Päiväpoliklinikat olivat edelleen kuormittuneita, mutta odotusajat lyhenivät edellisvuodesta. 70,4 % potilaista pääsi vastaanotolle alle tunnissa. Koivukylän terveysasemalla käynnistetyistä nettiajanvarauksella toimivasta 0–6-vuotiaiden lasten päiväpoliklinikasta saatiin paljon hyvää palautetta, ja sen toiminta vakiinnutettiin.

Hakunilan terveysasemapalvelut tuotti Attendo Oy, ja odotusajat olivat sopimuksen mukaiset eli korkeintaan yhden viikon. Lääkärikäyntien määrä laski edellisvuodesta hieman hoitajakäyntien määrän pysyessä ennallaan. Attendo Oy:n tuottamassa terveyskeskuspäivystyksessä odotusaika lääkärin vastaanotolle pysyi hallinnassa: lähes 94 % aikuispotilaista hoidettiin alle 3 tunnissa ja 86 % lapsista alle 2 tunnissa.

Suun terveydenhuollon liikelaitos täytti hoitotakuun veloitteet, ja painotettujen toimenpiteiden määrä (413 032) kasvoi edellisvuodesta 2 %.

Perhepalveluissa kiinnitettiin erityistä huomiota lakisääteisissä määräaajoissa pysymiseen parantamalla prosesseja ja hakemalla uudenlaisia toimintatapoja. Aluehallintoviraston antamien päätösten perusteella Vantaan toimenpiteet lastensuojelun määräaikojen, toimeentulotukihakemusten käsittelyaikojen ja korvaushoidon hoitotakuun toteutumiseksi ovat olleet asianmukaisia ja riittäviä.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuolto yhdistyivät lastensuojelun tulosityksiköksi vuoden 2013 alussa. Lastensuojeluilmoituksia tuli vuoden aikana 4 204 lapsesta, mikä on neljä prosenttia edellisvuotta vähemmän. Lastensuojelun avohuollon suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasmäärä väheni 8,8 %:iin Vantaan 0 – 17-vuotiaista

(9,6 % v. 2012). Kodin ulkopuolelle sijoitettuna oli vuoden aikana 760 lasta, mikä oli 1,7 % Vantaan 0-17 vuotiaista. Huostaanottoja tehtiin 89 lapselle, mikä oli 14 edellisvuotta vähemmän. Ennakollisia lastensuojeluilmoituksia vastaanotettiin 76 kappaletta.

Toimeentulotukea sai vuonna 2013 kuukausittain keskimäärin 6 684 kotitaloutta, mikä on 8,6 % edellisvuotta enemmän. Pitkäaikaisesti (10-12 kk) tukea sai 5 252 kotitaloutta, kasvua 10 % edellisvuoteen. Toimeentulotuessa toteutettiin ja käynnistettiin useita tuottavuuden parantamiseen tähtääviä toimia. Toimeentulotuen sähköisen hakemisen mahdollistavaa ratkaisua kehitettiin, ja se on tarkoitus saada käyttöön maaliskuussa 2014. Kesäkuussa 2013 käynnistyneessä Kelan ja aikuissosiaalityön palveluyhteistyökokeilussa osa asiakkaita sai sekä Kelan että toimeentulotuen päätökset Kelan palvelupisteessä asioidessaan; hyväksi koettua kokeilua ollaan laajentamassa v. 2014.

Vanhus- ja vammaispalveluissa tehtiin suuria muutoksia talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Korson päivätoimintakeskus ja Tuupakan työkeskus lakkautettiin. Kerokujan palvelutalon toiminta kohdennettiin uudelleen. Vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten kasvu saatiin taittumaan. Kaunialan hoitopaikkojen vähennys ei toteutunut kaupungin sopimusvelvoitteiden vuoksi.

V. 2013 käynnistettiin omien vanhainkotien ja ostopalveluvanhainkotien toiminnan muuttamista laitoshoidosta asumispalveluksi. Myös kehitysvammaisten asumisen rakennemuutosta jatkettiin. Vanhus- ja vammaispalveluissa käynnistettiin tehostetun kotihoidon yksikkö omaa toimintaa uudelleen järjestämällä. Myös vanhus-ten kuntouttavan päivätoiminnan ja lyhytaikaishoidon toimintamallit uudistettiin.

1.7.2013 tuli voimaan vanhuspalvelulaki, joka edellyttää mm. palvelujen järjestämisen kolmen kuukauden sisällä päätöksenteosta. Hoiva-asumisen kysyntä kasvoi, ja vuoden aikana otettiin käyttöön 60 pitkäaikaista hoiva-asumisen paikkaa. Vuoden lopussa kotona asui 91,9 % 75 vuotta täyttäneistä; osuus pysyi edellisvuoden tasolla.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman toimenpiteiden toteutuminen 2013

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteutti TVO:ssa esitetyt toimenpiteet pääosin suunnitellusti. Vuodelle 2013 asetetuista TVO-toimenpiteistä haasteellisiksi osoittautuivat erikoissairaanhoidon 1,5 %:n kasvutavoite, vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelumatkojen vähentäminen 15 % sekä Kaunialan käytöstä ja toiminnan laajentamisesta luopuminen toimialan osalta.

Toimialan toteutuneet TVO-toimenpiteet kohdistuivat pääasiassa henkilöstörakenteen muutokseen sekä säästöihin henkilöstömenoissa. Säästö koostui pääasiassa määrärahaisten vakanssien päättämisestä sekä voimassa olleen henkilöstösuunnitelman karsinnasta. Arvioitu vaikutus vuodelle 2013 on noin 3 milj. euroa.

Palvelutuotannon muutoksien tuomia säästöjä arvioidaan olevan 2,6 milj. euroa v. 2013. Tvo:n mukaisia muutoksia olivat kuntoutuksen ostopalvelun vähentäminen, Tuupakan työkeskuksesta luopuminen, vanhus-ten päivätoiminnan supistaminen, palvelutalokokonaisuuteen kohdistetut toimenpiteet sekä vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen vähentäminen.

Toimitiloista saatavia säästöjä arvioidaan olevan noin 0,5 milj. euroa v. 2013. Toimitilasäästöt ovat syntyneet pääasiassa vanhus-ten päivätoiminnan supistuksista ja Tuupakan työkeskuksen lakkautuksesta.

Talousarvion toteutuminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2013 olivat 600,1 milj. euroa ja tulot 64,4 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelutuotanto

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot ilman toimeentulotuen avustuksia vuonna 2013 olivat 342,1 milj. euroa ja tulot 37,3 milj. euroa. Oman palvelutuotannon menot ilman toimeentulotuen avustuksia ylittivät alkuperäisen määrärahan 3,7 milj. eurolla (1,1 %) ja tuloja kertyi 4,1 milj. euroa enemmän (12,5 %). Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä määrärahaa 0,5 milj. euroa parempi. Kaupunginvaltuusto korotti 18.12.2013 Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan määrärahaa 4,0 milj. euroa ja tulomäärärahaa 0,7 milj. euroa. Lopullinen määräraha alittui menojen osalta 0,5 milj. euroa (0,1%) ja ylittyi tulojen osalta 3,5 milj. euroa (10,3 %).

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen menot vuonna 2013 olivat 52,0 milj. euroa ja tulot 26,8 milj. euroa. Menot ylittivät alkuperäisen määrärahan 2,9 milj. eurolla ja tulot 1,2 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä määrärahaa 1,7 milj. euroa heikompi. Kaupunginvaltuusto korotti 18.12.2013 menomäärärahaa toteutumisennusteen perusteella 3,0 milj. eurolla ja tulomäärärahaa 1,3 milj. eurolla. Lopullinen määräraha alittui menojen osalta 0,2 milj. euroa ja tulojen osalta 0,1 milj. euroa.

Erikoissairaanhoido

Erikoissairaanhoidon menot vuonna 2013 olivat 206,0 milj. euroa. Menot ylittivät alkuperäisen määrärahan 8,7 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto korotti 18.12.2013 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toteutumisennusteen perusteella 7,3 milj. eurolla ja tulomäärärahaa 0,2 milj. eurolla. Lopullinen määräraha ylittyi menojen osalta 1,4 milj. eurolla ja tulojen osalta 0,2 milj. eurolla.

Investoinnit (Irtaimen omaisuuden määrärahojen toteutuminen)

Sosiaali- ja terveystoimen irtaimen omaisuuden investointimenot olivat 0,6 milj. euroa. Käyttö alitti määrärahan 0,3 milj. eurolla.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin investointiohjelman mukaisesti uudisrakennushankkeiden käyttöomaisuushankintoihin, toimitilojen kalustamiseen uudisrakentamisen, perusparannuksen tai uuden toiminnan aloittamisen yhteydessä sekä terveydenhuollon välttämättömien kojeiden ja laitteiden hankintaan.

Merkittävimmät kohteet vuonna 2013 olivat Myyrinkodin hoitajakutsujärjestelmä ja Naalipolun äitiys- ja lastenneuvola, joihin käytetty määräraha oli yhteensä noin 0,2 milj. euroa.

Talous- ja hallintopalvelut

Määrärahat 1 000 euroa	Talousarvio 2013	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Ylitys / Alitus
Tulot	50	50	100	147	47
Menot	-5 909	811	-5 098	-4 536	563
Toimintakate	-5 859	861	-4 998	-4 389	609

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelut sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2013

Talous- ja hallintopalvelut koordinoi useita sähköisiin järjestelmiin liittyviä hankkeita. Sähköinen ajanvaraus otettiin käyttöön terveydenhuollon suunnitelluissa kohteissa. Sosiaalitoimen sähköisen ajanvarauksen projektia toteutettiin, ja järjestelmä otetaan käyttöön keväällä 2014. Käyttöönotto on viivästynyt järjestelmän toimittajan toimitusvaikeuksien takia. Asiakastietojärjestelmän toimeentulotuen kehitysosa sekä toimeentulotuen sähköisen hakemisen mahdollistavan ohjelman kehittäminen on käynnissä, ja suunniteltu käyttöönotto on helmikuussa 2014 kaikissa aikuissosiaalityön toimintayksiköissä, ensin työntekijän käyttöliittymän osalta ja maaliskuussa 2014 otetaan käyttöön hakijan käyttöliittymä.

Asta-dokumentinhallintajärjestelmän käyttöönottoa jatkettiin ja koulutuksia toteutettiin. Työryhmä valmisti omahoito- ja palveluportaalia, jonka tarkoitus on innostaa asukkaita käyttämään sähköisiä palveluja ja omahoitopalveluja. Vantaan osallistumista HUS:n ja Hyks-alueen kuntien yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmähankinnan (APOTTI) valmisteluun koordinoitiin talous- ja hallintopalveluista.

Toimialan tuottavuussuunnitelma valmisteltiin yhdessä muiden tulosalueiden kanssa, ja se hyväksyttiin johtoryhmässä kesäkuussa. Tuottavuussuunnitelmassa esitetään yhteenveto merkittävimmistä tuottavuushankkeista, ja toimenpiteiden toteutus käynnistyi. Tuottavuusmittareita valmisteltiin.

Sähköinen hyvinvointikertomus valmistui ja käsiteltiin kaupungin lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa sekä annettiin tiedoksi valtuustolle. Vaikutusten ennakoarvioinnin jalkauttamista osaksi päätöksentekoprosessia jatkettiin. Terveiden edistämisen työryhmä TERHO perustettiin. Terveiden edistämisen ja päihdehaittojen ehkäisyn teemasivut luotiin Avaimeen. Savuton Vantaa -toimenpideohjelma hyväksyttiin valtuustossa, ja kriteeristön täyttymisen seuranta käynnistettiin. Toimialan toimintatilastot vuodelta 2012 julkaistiin avoimena datana HRI-verkkopalvelussa.

Potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma ja siihen liittyvä viestintäsuunnitelma valmistui, ja toimialalle perustettiin laatu-, potilas- ja asiakasturvallisuuden ohjausryhmä. Lisäksi otettiin käyttöön vaaratapahtumien raportointijärjestelmä HaiPro, ja systemaattinen raportointi aloitettiin vaiheittain 1.5.2013. Koulutuksia HaiPron käyttöön järjestettiin.

Tulosalueitten ammatillisen johtamisen johtamisjärjestelmät arvioitiin ulkopuolisen arvioitsijan toimesta, ja yhteenveto arviointituloksista ja kehittämiskohteista esiteltiin päällikkötilaisuudessa toukokuussa. Tulosalueet aloittivat arviointien pohjalta omien johtamisjärjestelmiensä kehittämisen. Toimialan johtamisjärjestelmän kuvausta valmisteltiin.

Toimialan työhyvinvointiryhmä perustettiin yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa, ja sen toiminta käynnistyi. Työhyvinvointiryhmän tavoitteena on ensisijaisesti sairauspoissaolojen vähentäminen ja työhyvinvoinnin tukeminen.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2013 olivat 4,5 milj. euroa ja tulot 0,1 milj. euroa. Tulosalueen alkuperäisen käyttösuunnitelman menot alittuivat 1,4 milj. eurolla ja tulot ylittyivät 0,1 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto pienensi 18.12.2013 tulosalueen menomäärärahaa toteutumisennusteen perusteella 0,8 milj. eurolla ja korotti tulomäärärahaa 0,1 milj. eurolla.

Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 0,6 milj. eurolla. Tulosalueen menomäärärahassa oli varauduttu toimialan ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoihin (0,6 milj. euroa), jotka näkyvät muilla tulosalueilla menoina ja talous- ja hallintopalveluiden tulosalueella säästönä.

Tulos (nettotoimintamenot) oli muutettua käyttösuunnitelmaa 0,6 milj. euroa parempi.

Tunnusluvut

Tarve-indikaattorit	TP 2012	TA 2013	TP 2013
Toimialan henkilöstömäärä ⁽¹⁾	2 595	2 666,5	2 581
Toimialan volyymit			
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä	51	51	51
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	41,6	39,75	43,6
Tuottavuus ja tehokkuus			
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenojen osuus toimialan koko määrärahasta	0,5 %	0,5 %	0,5 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	2,0 %	1,9 %	2,0 %
Henkilöstö	51 / 2595	51 / 2666,5	51 / 2581
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	27,7 %	28,0 %	26,8 %
Henkilöstö	51 / 184	51 / 182	51 / 190

¹⁾ sis. vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön ilman suun terveydenhuollon liikelaitosta

Erikoissairaanhoido

Määrärahat 1 000 euroa	Talousarvio 2013	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Ylitys / Alitus
Tulot	0	150	150	312	162
Menot	-197 270	-7 330	-204 600	-205 957	-1 357
Toimintakate	-197 270	-7 180	-204 450	-205 645	-1 195

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2013

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuotti lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta ja määrärahasta sovittiin vuonna 2012 käydyissä kuntaneuvotteluissa.

HUS:n palvelutuotanto kasvoi NordDRG- ja käyntituotteiden osalta yli 4,4 % verrattuna vuoden 2012 tilinpäätökseen. Hoitopäivätuotteet vähenivät 16,7 % edellisestä vuodesta. Hoitopäivätuotteet muodostuvat lähes yksinomaan psykiatrian klinikan palvelutuotannosta.

Vantaan terveyskeskuksessa laadittujen elektiivisten läheteiden määrä kasvoi yli 1,6 % verrattuna viime vuoden lähetekertymään. Jos huomioidaan myös yksityissektorilta ja työterveyshuollosta laaditut läheteet, kasvu oli yli 4,3 %. Vuonna 2013 kirjoitettiin HYKS-sairaanhoidoalueelle 53 835 elektiivistä lähetettä, joista 64,6 % laadittiin terveyskeskuksessa. Suuri osa lähetteistä on HYKS:n sisäisiä läheteitä, jotka tarvitaan potilaan siirtyessä hoitoon toiselle erikoisalalle. Nämä läheteet eivät sisälly em. lukuihin. Terveyskeskuksen lähettämiä asiantuntijakonsultaatioita toteutui 2 943 vuonna 2013, mikä oli 1,3 % enemmän kuin vuonna 2012.

Osastojonoissa yli 6 kk jonottaneita oli 35 potilasta (poikkileikkaus 31.12.2013), joista 19 kirurgian ja 8 silmätautien erikoisanalan jonoissa.

Vantaan vastuulla olevista potilaista kertyi 472 laskutettua siirtoviivepäivää, joista 462 oli psykiatrian erikoisalalta.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2013 olivat noin 206,0 milj. euroa, joka sisältää HUS:n palvelutuotannon lisäksi myös HUS eläkevastuut (6,3 milj. euroa), kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen (3,6 milj. euroa), HUS siirtoviivepäivien laskutuksen (0,1 milj. euroa), myrkytystietokeskuksen (0,050 milj. euroa) sekä psykiatrisen kuntoutustoiminnan menoja (0,2 milj. euroa).

HUS:n palvelutuotannon kustannukset Vantaalle olivat noin 195,8 milj. euroa vuonna 2013 sisältäen 1,3 milj. euroa kalliin hoidon tasausta ja 0,1 milj. euroa veloituksia siirtoviivepäivistä.

Menot ylittivät käyttösuunnitelman alkuperäisen määrärahan 8,7 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 18.12.2013 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toteutumisennusteen perusteella 7,3 milj. eurolla ja tulo määrärahaa 0,2 milj. eurolla. Lopullinen määräraha ylittyi menojen osalta 1,4 milj. eurolla ja tulojen osalta 0,2 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tarve-indikaattorit	TP 2012	TA 2013 ²⁾	TP 2013
Sairastavuusindeksi (Vantaa) ¹⁾	70	70	-
Väestö 31.12.	205 310	207 628	208 103
Kalenterivuoden aikana syntyneiden lasten määrä 31.12.	2 604	2 828	2 586
75 vuotta täyttäneet 31.12.	9 893	10 496	10 471
Toiminnan volyymi			
Hoitojaksot (NordDRG), kertymä vuoden päätyttyä	75 850	76 410	78 139
Käynnit, kertymä vuoden päätyttyä	222 221	224 218	233 175
Hoitopäivät, kertymä vuoden päätyttyä	34 664	34 395	28 879
Laatu ja vaikuttavuus			
Kaikki jonossa olevat 31.12.	2 222	2 084	2 011
Yli 6 kk jonottaneita 31.12.	51	30	35
Lasten psykiatrian jonossa yli 3 kk 31.12.	0	0	0
Nuorisopsykiatrian jonossa yli 3 kk 31.12.	0	1	0
Laskutetut siirtoviivepäivät 31.12.	619	uusi	472
Tuottavuus ja tehokkuus			
Euroa/asukas	909	925	940
Euroa/NordDRG-tuote	1 510	1 608	1 528

¹⁾ Jokaiselle Suomen kunnalle on laskettu Kelan rekisteritietojen avulla indeksiluku, joka kertoo, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon (= 100).

²⁾ Arvio, koska neuvottelut olivat kesken vuoden 2013 talousarviota valmisteltaessa.

Terveysdenhuollon palvelut

Määrärahat 1 000 euroa	Talousarvio 2013	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Ylitys / Alitus
Tulot	3 866	168	4 034	4 147	113
Menot	-77 445	-25	-77 471	-78 004	-533
Toimintakate	-73 579	143	-73 436	-73 857	-420

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2013

Vastaanottotoiminnassa lääkärikäynnit toteutuivat edellisvuoden tasolla. Hoitotyön itsenäiset vastaanotot vähenivät ja tiimimallin mukaiset hoitajien tekemät valmistelevat vastaanottokäynnit lisääntyivät. Listautuneet potilaat (omalääkäri) saivat kiireettömän ajan 1 - 5 viikon sisällä ja ei-listautuneet (joilla ei omalääkärinä) 5 - 9 viikon sisällä. Yhteydensaanti terveysasemille puhelimella parantui huomattavasti viime vuoden vastaavaan tilanteeseen verrattuna. Puheluihin pystyttiin vastaamaan keskimäärin 4,5 minuutissa ja vastausprosentti vaihteli loppuvuodesta terveysasemittain 93 - 96 %. Takaisinsoitto toteutui 100 %:sti. Päiväpoliklinikat olivat kuormittuneita, mutta odotusajat lyhenivät. Vuonna 2013 Vantaan päiväpoliklinikoiden lääkärivastaanotolle on päässyt tunnin sisällä ilmoittautumisesta (hoidon tarpeen arviosta) 70,4 %. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 66,5 %. Koivukylän terveysasemalla toimiva 0–6-vuotiaiden lasten nettiajanvarauksella toimiva päiväpoliikklinikka sai paljon hyvää palautetta, ja sen toiminta vakiinnutettiin.

Terveysasemien toiminnan tehostamiseksi ja palvelujen saatavuuden parantamiseksi listamallia ja prosesseja kehitettiin aktiivisesti. Listamallin II-vaiheen käsikirja valmistui loppuvuodesta. Sähköinen ajanvaraus (hoitajille, lääkäreille ja puhelinajalle) käynnistyi perhesuunnitteluyksiköissä, Tikkurilan, Hakunilan ja Länsimäen terveysasemilla ja psykiatristen hoitajien vastaanotoilla. Henkilöstö osallistui aktiivisesti Apotti-hankkeen alkuvalmisteluihin.

Ortopedivastaanotto käynnistyi loppukeväästä siten, että ortopedi käy vuoroviikoin Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Reumalääkärin vastaanoton toimintamallia muutettiin konsultatiivisempaan suuntaan, ja toimintamallin laajentaminen on tarkoitus tehdä vuonna 2014. Syksyllä 2013 Länsimäen terveysasemalla käynnistyi HUS-LAB:in toimesta kerran viikossa tapahtuva INR-näytteenotto lähipalveluna, ja alueen asukkaat ovat olleet erittäin tyytyväisiä palveluun.

Influenssarokotusten kattavuuteen panostettiin mm. lisäämällä iltavastaanotto yhtenä päivänä viikossa. Influenssarokotusten määrä kasvoi 29 % (6 695 enemmän) edellisvuoteen verrattuna. Uutena ennalta ehkäisevänä toimintana tarjottiin yli 50-vuotiaille mahdollisuus pistättää pneumokokkrokote omakustanteisesti. Koti- ja laitoshoidon potilaille rokote tarjottiin Vantaan kustantamana.

Hoitotarvikejakelu keskitettiin kahteen toimipisteeseen (Myyrmäki ja Koivukylä) ja samalla laajennettiin hoitotarvikkeiden sähköistä tilaamista.

Hakunilan terveysaseman vastaanottotoiminta on hankittu vuodesta 2012 ostopalveluna Attendo Oy:ltä. Lääkärikäyntien määrä laski edellisvuodesta hieman (20 591 potilasta v. 2012, 19 391 potilasta v. 2013). Hoitajakäyntien määrä pysyi ennallaan. Hakunilan terveysaseman vastaanoton odotusajat olivat sopimuksen mukaiset eli korkeintaan yhden viikon. Hakunilan terveysaseman laskutettavien lääkärikäyntien väheneminen vaikuttaa Hakunilan terveysaseman käyttötaloussuunnitelman alittumiseen.

Terveyskeskuspäivystyksessä (palveluntuottaja Attendo Oy) oli lähes 36 000 lääkärikäyntiä. Odotusaika lääkärin vastaanotolle pysyi hallinnassa, lähes 94 % aikuispotilaista hoidettiin alle 3 tunnissa ja 86 % lapsista alle 2 tunnissa.

Kuntoutuksen tulosityksikössä kehitettiin asiakastyötä lisäämällä ryhmätoimintaa. Puheterapiassa asiakaskäynnit lisääntyivät 5 %. Kuntoutuksen kaikissa toiminnoissa otettiin käyttöön sähköinen sisäinen lähete, ja fysioterapiassa ja toimintaterapiassa otettiin käyttöön sähköinen ajanvaraus. Ostopalvelujen siirtäminen omaksi toiminnaksi aiheutti palveluihin jonottavien määrän kasvun sekä jonotusaikojen pidentymisen.

Mielenterveyspalvelut -tulosityksikön tuottamat depressiohoitajien käynnit lisääntyivät 10 % edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2013 aloitettiin sähköisen ajanvarauksen kokeilu psykiatrisille sairaanhoitajille kolmella terveysasemalla. Arkeen voimaa -pitkäaikaissairaiden vertaisryhmätoiminta aloitettiin. Mielenterveystulosityksikkö valmisteli mielenterveys- ja päihdesuunnitelmaa sekä toteutti Mielen Avain -hankkeen Vantaan osahanketta.

Ennaltaehkäisevä terveydenhuollon tulosityksikkö siirtyi terveystulosten tulosalueelle 1.1.2013. Palvelujen saatavuutta kehitettiin ottamalla käyttöön sähköinen ajanvaraus neuvoloissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Yhteydensaantia parannettiin keskittämällä puhelinpalvelu ja ottamalla käyttöön takaisinsoittomahdollisuus. Toimenpiteet vapauttivat terveydenhoitajien työaikaa suoraan potilastyöhön.

Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon toimintaohjelma laadittiin ja äitiys- ja lastenneuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveystarkastusohjelmat päivitettiin. Terveystarkastusohjelmia täydennettiin lisäämällä 8 kk lääkärintarkastus ja opiskeluterveydenhuoltoon lääkärintarkastukset. Koulu- ja opiskeluympäristön terveyden ja turvallisuuden tarkastusprosessin työstäminen aloitettiin yhdessä sivistystoimen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Korson ja Leppäkorven neuvolat yhdistettiin.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2013 olivat 78,0 milj. euroa ja tulot 4,1 milj. euroa. Tulosalueen alkuperäisen käyttösuunnitelman menot ilman Mielen avain -hankkeen Kaste-rahoitusosuutta toteutuivat käyttösuunnitelman mukaisesti ja tulot ylittyivät 0,3 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto korotti 18.12.2013 tulosalueen tulo määrärahaa 0,2 milj. eurolla. Mielen avain -hankkeen Kaste-rahoitusosuuteen oli varauduttu talous- ja hallintopalveluiden tulosalueen määrärahassa.

Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen tulot ylittyivät 0,1 milj. eurolla ja menot 0,5 milj. eurolla (Kaste-hanke). Tulos (nettotoimintamenot) oli muutettua käyttösuunnitelmaa 0,4 milj. euroa huonompi.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen palvelutuotannon laskutus oli 15,4 milj. euroa (käyttösuunnitelmavaraus 15,3 milj. euroa). Suun erikoishammashoidon yksikön (PKS-Sehyk) palveluostojen (0,9 milj. euroa, varautuminen 0,5 milj. euroon) ja PKS-päivystyksen (0,2 milj. euroa, varauduttu 0,2 milj. euroon) kustannukset korvattiin Suun terveydenhuollon liikelaitokselle avustuksena.

Tunnusluvut

Tarve-indikaattorit	TP 2012	TA 2013	TP 2013
Sairastavuusindeksi (Vantaa) ¹⁾	70	70	-
Väestö 31.12.	205 310	207 628	208 103
Vuoden aikana syntyneet	2 604	2 828	2 586
75 vuotta täyttäneet 31.12.	9 893	10 496	10 471
Toiminnan volyymi			
Terveysasematoiminta			
- lääkärikäynnit ²⁾	186 956	192 616	186 070
- hoitohenkilöstön käynnit, itsenäiset vastaanotot ³⁾	156 104	183 841	152 429
Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto			
- lääkärikäynnit (suorat kontaktit)	20 302	19 498	21 567
- terveydenhoitajakäynnit (suorat kontaktit) ⁴⁾	-	uusi	155 204
Päivystystoiminta			
- lääkärikäynnit	39 745	38 736	35 970
- sairaanhoitajakäynnit ⁵⁾	28 894	28 119	25 118
Kuntoutustoiminta yhteensä			
- terapiakäynnit	60 989	65 153	59 952

- ostopalveluterapiat	13 233	5 000	8 462
Mielenterveyspalvelut			
- mielenterveystyön käynnit	-	uusi	4 159

Laatu ja vaikuttavuus

Terveysasematoiminnan kävijöiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys)	51	arvio 55-58	52
Listautuneiden osuus väestöstä % ⁶⁾	18	20	19
Lääkäriissäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys) ⁷⁾	47	50	46
Päiväpoliklinikan odotusaika lääkärille alle 60 min %	66,5	100	70,4
3. vapaa aika lääkärille - listautuneen potilaan odotusajan mediaani vrk ⁸⁾	19	14	22
3. vapaa aika lääkärille - listautumattoman potilaan odotusajan mediaani vrk ⁸⁾	49	40	48
Ea-käyntien osuus % kaikista lääkärikäynneistä	16,1	15	14,8
Päivystystoiminnan odotusaika lääkärille alle 3 h % ⁹⁾	96,8	100	93,7
0 - 6-vuotiaiden odotusaika lääkärille alle 2h% ⁹⁾	90,6	100	86,2

Tuottavuus ja tehokkuus

Euroa/asukas			
terveysasematoiminta ja päivystys	191,18	202,91	190,11
kuntoutus (ei sisällä veteraanikuntoutusta)	37,61	36,50	33,63
Euroa/käynti			
terveysasematoiminnan lääkärikäynti	109,63	89,24	112,95
terveysasematoiminnan hoitotyönkäynti	49,26	39,95	51,73
kuntoutustoiminnan oma toiminta	80,70	117,10	78,83
kuntoutustoiminnan ostopalvelutoiminta	58,27	65,20	57,01

Henkilöstö

Henkilötyövuotta			
- lääkärit (terveysasematoiminta ja ennaltaehkäisevä terveydenhuolto) ¹⁰⁾	78	89	84
- sairaanhoitajat, terveydenhoitajat (terveysasematoiminta) ¹¹⁾	86	90	78
- terveydenhoitajat (ennaltaehkäisevä terveydenhuolto) ¹²⁾	-	uusi	112
- terapeutit (kuntoutus) ¹³⁾	67	69	62
Suun terveydenhuollon palvelutilaus			
painotettujen toimenpiteiden määrä (SFA10)	405 114	417 263	413 032
painotettujen toimenpiteiden hinta (SFA10), tuhatta euroa	14 888	15 334	15 334
Hoitotakuun seuranta, yli 6 kk jonottaneet	0	0	0

¹⁾ Jokaiselle Suomen kunnalle on laskettu Kelan rekisteritietojen avulla indeksiluku, joka kertoo, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon (= 100).

²⁾ Luku ei sisällä neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon lääkärikäyntejä, joita toteutui 21 567 vuonna 2013.

³⁾ Sairaanhoitajien, terveydenhoitajien ja lähihoitajien vastaanotot.

Luku ei sisällä tiimityömallin ei-itsenäisiä hoitotyön kontakteja, joita toteutui 100 847 vuonna 2013.

⁴⁾ 31.12.2012 asti ennaltaehkäisevän terveydenhuollon terveydenhoitajakäynnit raportointiin osana perhepalvelujen tulosalueen toimintaa.

⁵⁾ Peijaksen sairaalan tk-päivystyksen kirjaamiskäytännöt päivitettiin v. 2011. Vuodesta 2012 alkaen on seurattu sairaanhoitajakäyntejä.

⁶⁾ Listautuneella potilaalla on nimetty omalääkäri. Listautumattomalla potilaalla ei ole nimettyä omalääkäriä.

⁷⁾ Vantaan kaupungin avoterveydenhuollon lääkäriissäkävijöiden osuus väestöstä.

⁸⁾ Mediaani on järjestetyn lukusarjan keskimäinen lukuarvo.

⁹⁾ Terveyskeskuspäivystyksen ostopalvelusopimuksen seurattava tunnusluku.

¹⁰⁾ Sisältää ostopalvelulääkärityötä terveysasematoiminnassa 13 htv ja ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa 3 htv.

¹¹⁾ Luku 78 ei sisällä ostopalveluna ostettua sairaan- ja terveydenhoitajatyöpanosta. Hoitohenkilöstön työpanosta ostettiin kaikkiaan 21,7 htv.

¹²⁾ Sisältää ostopalveluterveydenhoitajatyötä 5,4 htv neuvolatoiminnassa ja kouluterveydenhuollossa.

¹³⁾ Sisältää ostopalvelufysioterapiata 1 htv.

Perhepalvelut

Määrärahat 1 000 euroa	Talousarvio 2013	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Ylitys / Alitus
Tulot	30 567	1 300	31 867	33 602	1 735
Menot	-138 382	-6 941	-145 323	-147 661	-2 337
Toimintakate	-107 815	-5 641	-113 456	-114 058	-602

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2013

Perhepalvelujen toiminnan painopisteenä oli lakisääteisten palvelujen laadukas tuottaminen. Erityisesti kiinnitettiin huomiota lakisääteisissä määrärajoissa pysymiseen. Tämä vaatimus johti monien prosessien kehittämiseen, uudenlaisten toimintatapojen löytämiseen ja henkilöstön jaksamisesta huolehtimiseen.

Psykososiaalisten palvelujen toiminnassa toteutettiin vuonna 2013 tavoitteellisesti painopisteen siirtämistä korjaavasta ja kuntouttavasta työstä enenevässä määrin entistä varhaisempaan tukeen ja ennalta ehkäisevämpään työhön. Tämä näkyi mm. ryhmämuotoisen asiakastyön lisääntymisenä ja asiakastyön konsultoinnin kehittämisenä. Perheneuvolatyön kehittämistyötä jatkettiin edelleen ja vuodenvaihteessa toteutettiin perheneuvolatyön ja kunnallisen lastenpsykiatrian hallinnollinen ja toiminnallinen eriyttäminen.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuolto yhdistyivät lastensuojelun tulosityksiköksi 1.1.2013. Painopiste on ollut erityisesti avo- ja sijaishuollon yhteistyön kehittämisessä, prosessien arvioinnissa ja kuvaamisessa sekä lastensuojelun tukipalvelujen kokoamisessa yhdeksi kokonaisuudeksi asiakasohjaukseen. Vuoden aikana lastensuojelun avohuollon suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden osuus Vantaan 0 – 17-vuotiaista väheni 8,8 %:iin (9,6 % v. 2012), mutta kodin ulkopuolelle sijoitettuna osuus kasvoi 1,7 %:iin Vantaan 0-17 vuotiaista (1,6 % v. 2012). Vaikeahoitoisten lasten sijoitusten hoitovuorokaudet erityisyksiköihin kasvoivat 36 % edellisvuodesta. Ennakollisten lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi: näissä syynä on useimmiten raskaana olevien runsas päihteiden käyttö tai vakavat mielenterveyden ongelmat.

Aikuissosiaalityössä vakinaistettiin uusi toimintamalli sekä valmisteltiin vuoden 2014 alussa voimaan tuleva organisaatiomalli. Lisäksi toimeentulotuen käsittelyn osalta toteutettiin toimeentulotuen kehittämishanke, joka sisälsi useita toimenpiteitä toimeentulotuen prosessin parantamiseksi ja päätöksenteon saattamiseksi lakisääteiselle tasolle. Osana projektia on Kela-palveluyhteistyöhanke. Asiakastietojärjestelmän kehittämistä jatketaan. Aikuissosiaalityöhön palkattiin lautakunnan päätöksen mukaisesti toukokuun alusta lukien 12 määräraikaista etuuskäsittelijää laissa asetetun määrärajan toteuttamiseksi.

Päihdepalveluissa jatkettiin A-klinikoilla kehittämisohjelman mukaisesti avo- ja laitoshoidon väliin asettuvan intensiivikurssin mallien kehittämistä. Vanhemmuustyötä edistettiin uusien vanhemmuuspainotteisten kuntoutumiskurssien myötä. Asumispalveluissa käynnistyi toukokuun alussa uusi 33 kodin Pähkinärinteen asumispalveluyksikkö päihde- ja mielenterveysongelmallisille asiakkaille. Opiaattikorvaushoidon arviointien ja aloitusten siirtäminen erikoissairaanhoidosta omaksi toiminnaksi hyväksyttiin vuonna 2013.

Perhepalvelujen kaikissa palveluissa etsittiin ja toteutettiin tuottavuuden kasvua esim. sähköinen ajanvarauksen käyttöönotolla, asiakasdokumentoinnin uudistamisella ja lähetekäytäntöjen kehittämisellä. Uutena asiakaslähtöisenä palveluna käynnistettiin mm. kuraattoritoiminta sosiaalisessa mediassa.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2013 olivat 147,7 milj. euroa ja tulot 33,6 milj. euroa. Tulosalueen alkuperäisen käyttösuunnitelman menot ylittyivät 9,3 milj. eurolla ja tulot 3,0 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto korotti 18.11.2013 toteutumisennusteen perusteella toimeentulotuen osalta tulomäärärahaa 1,3 milj. eurolla ja me-

nomäärärahaa 3,0 milj. eurolla. Samassa yhteydessä korotettiin lastensuojelun palvelujen menomäärärahaa 3,9 milj. eurolla.

Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 2,3 milj. eurolla ja tulot ylittyivät 1,7 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli lopullista määrärahaa 0,6 milj. euroa huonompi.

Lastensuojelun käyttösuunnitelman ylitykset syntyivät sekä avohuollon että sijaishuollon ostopalveluista. Kustannuksia kasvattivat erityisesti lasten sijoitukset erityisyksiköihin. Aikuissosiaalityössä ylitykset johtuivat 12 määräaikaisen etuuskäsittelijän palkkakustannuksista ja ostopalveluista.

Tunnusluvut

Tarve-indikaattorit	TP 2012	TA 2013	TP 2013
- vuoden aikana syntyneet ¹	2 604	2 828	2 586
- lapset, joista lastensuojeluilmoitus	4 372	4 000	4 204
- kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17v.	710	634	760
- yli vuoden työttömänä olleet ²	2 641	1 750	2 922
- asunnottomien aikuissos. asiakkaiden määrä	386	530	432
Toiminnan volyymi			
Asiakkaat			
- psykososiaaliset palvelut ³	8 084	7 500	8 790
- lastensuojelun avohuolto	4 267	4 500	3 950
- lastensuojelun sijais- ja jälkihuolto	891	850	921
- aikuissosiaalityö	20 805	21 500	22 344
- päihdepalvelut	2 243	2 400	2 258
- uudet asunnot pitkäaikaisasunnottomille	52	30	35
Asiakastapaamiset			
Psykososiaaliset palvelut	58 789	51 510	60 993
- psykologipalvelujen asiakastapaamiset	4 687	5 610	5 382
- koulun sosiaalityön asiakastapaamiset	11 695	10 900	13 131
- perhe- ja nuorisoneuvonnan asiakastapaamiset	10 722	11 000	10 100
- maahanmuuttajien yhteispalvelujen asiakastap.	13 273	12 000	16 572
- lapsiperheiden kotipalvelu ¹⁰	2 713	2 400	1 552
- yhteydenotot sosiaali- ja kriisipäivystykseen ⁴	15 699	13 500	14 256
Ostetut hoitovuorokaudet			
- ls-sijaishuollon ostohoitovuorokaudet	86 897	79 000	91 789
- aikuissosiaalityön asumispalveluvuorokaudet	63 887	58 300	64 421
- aikuissosiaalityön tuetun asumisen vuorokaudet ⁵	35 335	35 000	38 482
- päihdepalvelujen asumispalveluvuorokaudet	23 432	23 000	21 990
- päihdehuollon laitospalveluvuorokaudet	11 374	12 000	13 819
Palvelutarpeen arvioinnit			
- lastensuojelutarpeen selvitykset	1 782	1 500	1 822
- aikuissosiaalityön tilannearviot uusille asiakkaille	1 017	1 300	703
- päihdehuolto	969	1 500	1 498

Laatu ja vaikuttavuus

- päihdehuollon avopalvelujen asiakkaiden määrä ⁶	2 176	2 140	2 206
- vuoden aikana tehty kiireelliset sijoitukset	210	240	247
- vuoden aikana päättyneet kiireelliset sijoitukset	94	90	94
- kodin ulkopuolelle sijoitetut % 0-17 vuotiaista	1,6	1,5	1,7
- mielenterveyskuntoutujien asumispalveluista omaan kotiin siirtyneiden määrä	18	6	22
- palveluasumisesta tuettuun asumiseen siirtyneet asiakkaat	8	8	3
- toimeentulotukea 10-12 kk vuoden aikana tukea saaneiden osuus kaikista tuen saajista	39 %	38 %	40 %

Tuottavuus ja tehokkuus

Ostettujen palvelujen hoitovuorokaudet asiakasta kohden vuodessa ⁷

- lastensuojelun sijaishuollon hoitovuorokaudet	247	246	241
- lastensuojelun hoitovuorokausista perhehoidossa	45,9 %	45 %	46,4 %
- aikuissosiaalityön asumis- ja laitosvuorokaudet	314	250	309
- päihdepalvelujen laitosvuorokaudet	40	40	40

Euroa / asukas 31.12

Lastensuojelu, euroa / alle 18-vuotias	1 086	1 022	1 167
Toimeentulotuki, euroa / asukas	225	214	250

Euroa / asiakas

- psykososiaaliset palvelut	1 074	1 078	1 005
- lastensuojelu	9 873	10 451 ¹¹	10 316
- aikuissosiaalityö ⁸	1 588	1 248	1 666
- päihdepalvelut ⁹	4 857	5 037	5 239

Henkilöstön teholliset henkilötyövuodet

- perhepalvelut yhteensä	625	722	650
--------------------------	-----	-----	-----

¹ Väestötiedon 0-vuotiaat

² Uudenmaan Ely-keskuksen työllisyyskatsaus

³ Asiakashenkilöt: psykologipalvelut, perhe- ja nuorisoneuvonta, koulun sosiaalityö, maahanmuuttajien yhteispalvelut: sosiaalityö

⁴ Alkuvuoden puhelinten toimintaongelmia

⁵ Tuettu asumisen sisältää omaa ja ostettua

⁶ Polikliinisten palvelujen asiakasmäärä, joihin lisätty avohuollon ostopalvelujen asiakasmäärä

⁷ Tavoitteena hoitajaksojen lyhentäminen

⁸ Muista poiketen jakana kotitalous

⁹ Jakaja ei sisällä terveysneuvonnan noin 1000 asiakasta

¹⁰ siirtyi ennalta ehkäisevästä terveydenhuollosta. Henkilötyövuodet 2012: 13,8 ; 2013: 8,9

¹¹ ks 2013 tieto

Vanhus- ja vammaispalvelut

Määrärahat 1 000 euroa	Talousarvio 2013	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Ylitys / Alitus
Tulot	24 256	450	24 706	26 166	1 460
Menot	-165 862	-900	-166 762	-163 918	2 844
Toimintakate	-141 606	-450	-142 056	-137 751	4 305

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2013

Vanhus- ja vammaispalvelujen toiminta painottui vuonna 2013 toisaalta kaupungin talouden ja velanhoito-ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteutukseen, toisaalta toiminnan sisällölliseen kehittämiseen siten, että lisääntyvään palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan, vaikka käytössä olevat voimavarat pysyvät ennallaan tai vähenevät.

Vantaan kaupungin talouden ja velanhoito-ohjelman toimenpiteiden toteutus aiheutti suuri muutoksia tulosalueen toiminnassa vuonna 2013. Valtuusto myönsi lisämäärärahan, minkä takia suunniteltuja Havu- ja Myyrastin lakkautusta ei toteutettu. Korson päivätoimintakeskuksen toiminta lakkautettiin vuoden alussa, samoin Tuupakan työkeskuksen toiminta. Kerokujan palvelutalon toiminta muutettiin osin tuetuksi senioritaloksi, osin kehitysvammaisten asumisyksiköksi. Palvelutalojen henkilöstömitoitusta tarkistettiin. Yhden palvelutalon ulkoistus ei onnistunut aluehallintoviraston kannanottojen takia. Myöskään Kaunialan hoitopaikkojen vähenykset eivät toteutuneet, koska kaupunkia sitoo Veljesliiton kanssa tehty sopimus. Vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten määrä ei laskenut 15 %:n tavoitteen mukaisesti, mutta kasvu saatiin taittumaan huolimatta kasvavasta hakemusten määrästä.

Vuoden aikana käynnistettiin tehostetun kotihoidon yksikkö, jonka tavoitteena on nopeuttaa sairaalasta kotiutuksia ja myös vähentää sairaalahoitajaksoja. Lisäksi uudistettiin myös vanhusten kuntouttavan päivätoiminnan ja lyhytaikaishoidon toimintamallit. Omaishoidon tuen uudet asiakkuuskriteerit otettiin käyttöön vuoden alusta. Päätösten uusiminen työllisti huomattavasti henkilökuntaa. Omaishoidon tuen asiakkaiden kokonaismäärä oli 847 vuonna 2013 (848 vuonna 2012).

Merkittävimmät palvelurakennemuutokset koskevat omien vanhainkotien (Metsonkoti ja Myyrinkoti) sekä os-topalveluvanhainkotien (Hoivakoti Hopea ja Leenankoti) toiminnan muuttamista laitoshoidosta asumispalveluksi. Toimenpiteet käynnistettiin vuonna 2013 ja vuoden aikana 72 paikkaa muutettiin laitoshoidosta tehostetuksi asumispalveluksi. Vuoden lopussa 75 vuotta täyttäneiden pitkäaikaishoidon laitoshoidon osuus oli 2,2 % (laatusuositus alle 3 %). Palvelurakennemuutoksen tukemiseksi hoivapalveluissa käynnistettiin kaikki yksiköt kattava kulttuurinmuutosprojekti.

Kehitysvammaisten asumisen osalta jatkettiin lautakunnan 2011 hyväksymän asumisen kehittämisohjelman toteutusta. Merkittävimmät muutokset olivat Kerokujan palvelutalon käyttöönotto osittain kehitysvammaisten käyttöön, Koivukodin paikkojen profilointi erityisesti ikääntyville kehitysvammaisille ja Kytötien asumisyksikön avaaminen marraskuussa. Kytötien yksikkö käynnistettiin omaa toimintaa uudelleen organisoimalla ja teknologiaratkaisuja hyödyntämällä. Asumispalvelun piirissä olevien asukkaiden määrä kasvoi 11:llä, pääosin tuetussa asumisessa. Myös oman toiminnan osuus kasvoi tavoitteiden mukaisesti. Vuonna 2013 käynnistettiin kehitysvammaisten laitoshoidon kohdentuvat toimenpiteet, jotka toteutuvat vuonna 2014 ja 2015.

Kotihoidossa jatkettiin toimintatapojen uudistamista tavoitteena laadun ja tuottavuuden parantaminen. Tuottavuusmittarina käytetty asiakasaika nousi kotihoidossa 43 %:sta 47 %:in. Kotiin vietävien kotihoidon kentän käyntien määrä kasvoi vuoden aikana 19 000:lla. Sairaalan päättäneiden hoitajaksojen määrä kasvoi 6 %. Somaattiset potilaat siirtyivät, muutamaan poikkeusta lukuun ottamatta, viiveettä Vantaan sairaalaan erikois-

sairaanhoidosta. Sekä vanhuspalvelujen että vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien asiakkuuskriteerit uusittiin vuoden 2013 aikana.

Vahvan tavoitteet toteutuivat pääosin. Merkittävin tavoite, joka ei toteutunut, oli kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden tavoiteltu kasvu. Joulukuussa 2013 kotona asui 91,9 % 75 vuotta täyttäneistä, mikä vastaa tilannetta vuotta aikaisemmin. Kotona asuvien osuus ei ole noussut, koska hoiva-asumisen kysyntä on kasvanut ja 1.7.2013 voimaantullut vanhuspalvelulaki edellyttää palvelujen järjestämistä kolmen kuukauden sisällä päätöksenteosta. Vuoden aikana otettiin käyttöön 60 uutta pitkäaikaista hoiva-asumisen paikkaa. Vanhuspalvelulain täytäntöönpanoa tukemaan käynnistettiin yhteistyössä Lahden, Hämeenlinnan ja Heinolan kanssa Kaste-rahoitteinen Ikäpalo-hanke, jossa kehitetään ikääntyneen väestön neuvontaa ja iäkkäiden henkilöiden palveluohjausta.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2013 olivat 163,9 milj. euroa ja tulot 26,2 milj. euroa. Tulosalueen alkuperäisen käyttösuunnitelman menot alittuivat 1,9 milj. eurolla ja tulot ylittyivät 1,9 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto korotti 18.12.2013 tulosalueen menomäärärahaa toteutumisennusteen perusteella 0,9 milj. eurolla ja tulomäärärahaa 0,4 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 2,9 milj. eurolla ja tulot ylittyivät 1,5 milj. eurolla.

Tulos (nettotoimintamenot) oli muutettua käyttösuunnitelmaa 4,4 milj. euroa parempi.

Menon alitus syntyi pääasiassa vanhusten avopalveluissa 1,4 milj. euroa jossa säästöä syntyi henkilöstökuiluissa, vuokrissa ja omaishoidon tuen määrärahoissa. Hoiva-asumisen palveluissa säästöä syntyi 0,4 milj. euroa ja vammaispalveluissa 0,2 milj. euroa.

Tunnusluvut

VANHUSPALVELUT

Tarve-indikaattorit	TP 2012	TA 2013	TP 2013
Väestö 31.12	205 310	207 628	208 103
75 vuotta täyttäneet 31.12.	9 893	10 496	10 471

Toiminnan volyymi

Asiakkaat yhteensä kotihoidossa (kh+pt)	3 975	3 950	3 947
Kotihoidon käynnit	623 841	640 000	632 931
Hoitopaikat hoivapalvelut	1 084	1 100	1 135
Päättäneet hoitojaksot (Sairaalapalvelut)	2 552	2675 ⁽¹⁾	2 704
Omaishoidontuen asiakkaat	848	850	847

Laatu ja vaikuttavuus

75+ kotona asuvien osuus	91,9 %	92,0 %	91,9 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä			
75 täyttäneitä/75+ väestö, 31.12	9,0 %	9,0 %	8,7 %
Laitoshoidon osuus 75+ väestöstä	2,9 %	3,0 %	2,4 %
Esh 75+ hoitojaksot	3 559	3 900	3 590

Tuottavuus ja tehokkuus

Euroa / kotihoidon käynti, koti	37	36	34
Euroa / kotihoidon käynti, palvelutalo	25	23	25
Vanhainkodit ja tehostettu asumispalvelu			
Euroa / hoitovuorokausi	140	140	144
Euroa / 75+ väestö	5 585	5 489	5 537
Tk-sairaala			
Euroa / hoitajakso	6 216	7 388	8 340
Euroa / 75 +väestö	2 176	2 287	2 004
Hoitajakso/sairaansija	12,4	13,0 ⁽¹⁾	13,1

VAMMAISPALVELUT

Tarve-indikaattorit	TP 2012	TA 2013	TP 2013
Väestö 31.12	205 310	207 628	208 103
Erityishuollon piirissä olevat, yhteensä	792	780	836

Toiminnan volyymi

Asiakkaat yhteensä			
Kuljetuspalvelut (VpL)	3 633	3 191	3 566
Henkilökohtaiset avustajat	460	380	491
VpL:n asumispalvelut	94	85	110
Kehitysvammaisten asumispalvelut	312	400	320

Suoritteet

Kuljetuspalvelumatkat (VpL)	325 433	311 144	328 169
Kehitysvammaisten asumispalvelu- vuorokaudet	106 444	108 500	112 243
VpL:n asumispalveluvuorokaudet	30 614	29 900	32 660

Laatu ja vaikuttavuus

Tuetusti asuvien osuus asumispalveluissa	15,7 %	8,0 %	19,0 %
--	--------	-------	--------

Tuottavuus ja tehokkuus

Euroa / erityishuollon asiakas	41 543	34 389	38 567
Euroa / erityishuollon hoitovuorokausi	134	147	140
€/VpL:n palveluasumisvuorokausi	125	128 ⁽²⁾	129

¹⁾ Talousarviossa 2013 päättäneiden hoitojaksojen määräksi oli arvioitu 3250 ja hoitajaksoiksi/ sairaansija 15,7, koska lukuihin oli laskettu avopalveluihin vuonna 2013 siirtynyt kotisairaala.

²⁾ Talousarviossa 2013 tunnusluvuksi oli arvioitu 145, koska tilinpäätöksessä asumisvuorokausien määrä oli virheellinen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tavoitteet vuonna 2013, toteuma 31.12.2013

Toimialan tavoite / toimenpide 2013		Mittari	Vastuu	VTS-yhteys
Vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut osa vetovoimaista Vantaata				
1	Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimeenpanon toteutus koordinoidaan yhdessä muiden toimialojen kanssa varhaista tukea painottaen	- Ls-avohuollon asiakasmäärä, < 9,2 % 0 - 17-vuotiaista v. 2013 lopussa - Kodin ulkopuolelle sijoitettuja 0 - 17-vuotiaita =< 1,5 % ikäluokasta v. 2013 lopussa	- kaikki tulosalueet - perhep raportoi	TA 14
Raportointi: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, HYVIS, hyväksyttiin useassa lautakunnassa ja se käsiteltiin kaupunginvaltuustossa elokuussa. Useita ohjelman edellyttämiä varhaisen tuen ja yhdessä tekemisen toimenpiteitä käynnistettiin. Vammaispalvelujen ja lastensuojelun välille on sovittu yhteistyötapaamisia rajapintojen parantamiseksi. Suunniteltu yhteistä tapaamista eri tahojen kanssa ja kuvausta millainen on vammaisen lapsen turvallinen arki Vantaalla. Lastensuojelun avohuollon asiakkaana oli 8,8 % 0 - 17 -vuotiaista vantaalaislapsista eli tavoitteessa onnistuttiin. Vuonna 2013 kodin ulkopuolelle sijoitettuja oli 1,7 % 0 - 17 -vuotiaista eikä tavoitetta siten saavutettu.				
2	Suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvointikeskukseksi laaditaan	Esitys laadittu vuoden 2013 aikana	- terveysp - perhep	
Raportointi: Konkreettista hyvinvointikeskusta ei ole arvioitu tarkoituksenmukaiseksi, vaan lasten ja nuorten hyvinvointityön toimijat muodostavat saumattoman verkoston, jonka toimivuutta parannetaan jatkuvasti. Perhepalveluissa on suunniteltu varhaisen tuen toimintamalli, joka toteutetaan yhteistyössä eri tahojen kanssa. Perheneuvolan uudistus on käynnissä, ja siihen suunnitellaan nuorille matalan kynnyksen palvelukokonaisuutta.				
3	Asiakkaan yhteydenoton odotusaika lyhenee	Tulosalueiden raportointi yhteyden saamisen odotusajoista osavuositarkastuksissa	- kaikki tulosalueet	
Raportointi: Hoiva-asumisen palveluissa ei ole puhelinaikoja vaan puhelimeen vastataan välittömästi. Vanhusten avopalvelujen palvelutarpeen arviointipuhelimeen vastataan välittömästi ma-pe kello 8.15-16.00. Priorisoitu puhelinpalvelu, johon vastaaminen varmistetaan aina myös työntekijöiden poissaollessa. Vanhusten sosiaalityössä on puhelinajat, yhteenä 6 tuntia/viikko. Kaikkiin soittopyyntöihin vastataan niin nopeasti kuin mahdollista. Vammaispalvelussa on lisätty puhelinaikoja kuljetuspalvelussa ja erityissosiaaliohjaajilla. Neuvontapuhelimeen vastataan ma-pe klo 9-15, lisäksi takaisinsoitto. Terveyspalveluissa yhteydenoton odotusajat ovat lyhentyneet. Puheluihin pystyttiin vastaamaan keskimäärin 4,5 minuutissa ja vastausprosentti vaihteli loppuvuodesta terveysasemittain 93 - 96 %. Takaisinsoitto toteutui 100 %. Perhepalvelujen työntekijät ovat tavoitettavissa pääsääntöisesti sovittuina soittoaikoina ja päivystyspuhelimeen vastataan mahdollisimman nopeasti. Lastensuojelussa ja toimeentulotessa lakisääteiset käsittelyajat toteutuvat ja työntekijöiden tavoitettavuutta parannetaan.				
4	Omassa kodissa asuvien osuus 75-vuotiaista kasvaa	Omassa kodissa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneiden osuus, tavoitetaso 92,1 % v. 2013 lopussa	- vahva	TA 14
Raportointi: Vanhus- ja vammaispalveluissa on kehitetty kotona asumista tukevia toimintamuotoja, esimerkkinä tehostettu kotihoito, lyhytaikashoidon yksikkö ja sairaalatoiminnan kehittäminen. Joulukuun lopussa kotona asuvia oli 91,9 % 75 vuotta täyttäneistä eli tavoitetta ei aivan saavutettu. Tämä johtuu hoivakotipaikkojen kysyntä ennakoitua suuremmasta kysynnästä, ja vanhushuolteen mukana palvelu on järjestettävä kolmessa kuukaudessa.				
5	Ennalta ehkäisevässä työssä ja palveluissa edistetään vantaalaisten mahdollisuuksia ehkäistä sairauksien ja sosiaalisten ongelmien syntymistä	Raportoidaan keskeisistä vantaalaisten oman elämän hallintaa edistävästä toiminnan muutoksista	- kaikki tulosalueet	TA 13
Raportointi: Vanhusten avopalveluissa ennalta ehkäisevää työtä tehdään ensisijaisesti sosiaalityössä, omaishoidon tuessa ja päivätoiminnassa. Seniorineuvola- ja muistikoordinaattoritoiminta ovat vakiintuneet. Seniorineuvolan palvelut on kohdennettu sosioekonomisesti heikoimmille alueille. Muistikoordinaattoritoimintaa vahvistettu palkkaamalla yksi muistikoordinaattori lisää sisäisillä järjestelyillä. Avopalvelujen vapaaehtoistoimintaan saatu Aktiivisesti kotona -hankkeen kautta yli 80 uutta vapaaehtoista kotona asuvien vanhusten ennalta ehkäisevään työhön. Seniorimenot-esite julkaistaan puolivuositain neljällä alueella ja se kokoaa yhteen kaikki senioreille suunnattua toimintaa järjestävät tahot ja tapahtumat sekä tilaisuudet. Esite edistää seniorikuntalaisten mahdollisuuksia löytää tieoa, tapahtumia, ystäviä ja yhteisöjä. Terveyspalvelujen depressiohoitajan ja psykiatrisen sairaanhoitajan sähköinen ajanvaraus matalan kynnyksen palveluna on käynnistynyt. Kokomusasantuntijan käyttöä mielenterveyspalvelujen yhteydessä on pilotoitu, tavoitteena estää mielenterveysongelmien vaikeutuminen hyödyntämällä vertaistukea. Perhepalveluissa on kehitetty varhaisen tuen toimintamalli, joka otetaan käyttöön vuoden 2014 aikana.				
6	Tulosalueet kehittävät toimenpiteitä ja niiden vaikuttavuutta päihteiden käytön vähentämiseksi	Raportoidaan keskeisistä vantaalaisten päihdeettömyyttä edistävästä toiminnan muutoksista	- kaikki tulosalueet	TA 13
Raportointi: Toimialan johtoryhmä (14.6. 2013) käsittelee ja hyväksyi kokouksessaan toimialan yhteiset päihdehaittojen ehkäisyn sivut Avaimessa, Audit pisteiden kirjaamiskäytännön GFS:iin ja toimialan päihdeosaamisen tavoitteet ja siihen liittyvän koulutuskehityksen. Hoitoon ohjauksesta on henkilökunnalle kaupunkitasoiset ohjeet. Avaimen on koostettu päihteisiin liittyvät teema-sivut. Vanhus- ja vammaispalveluissa asiakastyössä AUDIT -käytössä, myös RAI:n kautta seurataan päihteiden käyttöä ja asiaa puututaan tarvittaessa. Osallistutaan kotikatkaistuihin ja jälkikuntoutukseen yhteistyössä päihdepalvelujen kanssa. Asia otetaan puheeksi seniorineuvolan hyvinvointitapaamisissa. Myyrastissa ja Havurastissa elämäntapa -ryhmät, joihin ohjataan päihteiden riskikäyttäjiä. Terveysasemilla Audit käytössä laajalti, ja puheeksiotto terveysasemilla ja päivystyksessä tilanteissa, jossa vahva epäily päihdeongelmasta. Kaikki traumapotilaat puhallutetaan päivystyksessä. Päihdepalveluissa jatketaan kotiin annettava päihdevieroitus ja -kuntoutuksen laajennusta käsittelemään myös huume- ja lääkevieroitus. Avomylly- toiminta on suunnattu mm. työelämässä oleville, ja sen vaikuttavuutta tutkitaan vuoden 2014 aikana.				

7	Savuton Vantaa -toimenpideohjelman toteutumista edistetään	Savuton Vantaa toimenpideohjelman kriteereitä edistetään ja niistä raportoidaan vuosittain.	- kaikki tulosalueet, talha raportoi	TA 13
	Raportointi: Savuton Vantaa -toimenpideohjelman astui voimaan 1.1.2013. Toimenpiteistä tiedotettu koko kaupungille Avaimessa ja koulutustilaisuudessa. Toimialojen savuttomuusyhdyshenkilöt on nimetty. Toimenpideohjelman kriteerien täyttymistä kartoittava kysely toteutettu ja toimenpiteiden toteuttamista jatkettu. Savuton Pääkaupunkiseutu -hanke päättynyt 12/2013. Vantaan on mukana Etelä-Suomen Kaste-hankkeessa Savuttomuuden edistäminen ammattikouluissa, joka käynnistettiin 11/2013. Hankkeen aluksi toteutettiin ja raportoitii tutkimus ammattikoulujen savuttomuuden edistämiseksi 12/2013.			
Palvelujen onnistunut kohdentaminen				
8	Toimialakohtainen ja tulosaluekohtaiset toimintojen priorisointisuunnitelmat laaditaan	Suunnitelmat käsitelty lautakunnassa 30.6.2013 mennessä	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Vanhus- ja vammaispalvelujen toimintojen priorisointi tehty 2012 TVO -valmistelun yhteydessä. Päivätoimintaa supistettu. Valtuusto ei hyväksynyt kaikkia supistuksia. Perhepalveluissa on priorisoitu lakisääteisten määräaikaisten toteuttaminen. Toimialan talousarvioesityksen v. 2014 valmistelun yhteydessä toimintojen kriittisyyttä tarkasteltiin, ja talousarvio tehtiin priorisointitarkastelu huomioiden TVO:n edellyttämän kehityksen puitteissa.			
9	Ennakkovaikutusten arviointimenettely vakiintunut osaksi päätöksentekoprosessia	Päätösten ja käyttösuunnitelman laaja ennakkovaikutusten arviointi toteutettu	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Menetelmästä tiedotettu sisäisesti kaupungin kaikkien toimialojen johtoryhmissä, kaupunginvaltuustossa ja lautakunnissa sekä ulkoisesti useissa koulutustilaisuuksissa eri kunnissa ja Kuntaliitossa. Päätösten vaikutusten ennakoarviointeja toimialalla jatkettu. Kaupunkitasoisesti arvioinnit edenneet hieman, lähinnä sivistystoimissa. Ennakoarviointien toteutumisesta raportoitu STM:lle 15.9.2013. Vuonna 2013 ennakkovaikutusten arviointi tehtiin käyttösuunnitelmaan 2014 sisältyvistä merkittävistä kuntalaisiin tai tiettyyn alueeseen vaikuttavista toiminnan muutoksista ja kehittämistoimista. Vanhus- ja vammaispalvelut ennakoarvioi kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton, kehitysvammahuollon laitoshoidon purun sekä Myyrinkodin muutoksen vanhainkodista tehostetuksi asumispalveluksi. Perhepalveluissa on aktiivisesti otettu käyttöön vaikutusten ennakoarviointi, joka on tehty osana kaikkien merkittävien päätösten valmistelua esim. aikuissosiaalityön organisaatimuutoksessa, Kela-kokeilussa, varhaisen tuen toimintamallin kehittämistyössä ja maahanmuuttajajaksikon siirtymisessä osaksi aikuissosiaalityötä. Terveyspalveluissa vaikutusten ennakoarviointia tehtiin ei-listautuneen potilaan prosessin ja apuvälineprosessin kehittämisessä.			
10	Asiakkuuskriteerit tarkistetaan tulosalueittain palvelujen turvaamiseksi taloussuunnitelman mukaisesti	Asiakkuuskriteerit käsitelty lautakunnassa 30.6.2013 mennessä	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Vanhuspalvelujen uudet asiakkuuskriteerit päätettiin elokuun lautakunnassa. Vammaispalveluohje päivitettiin ja vahvistettiin lautakunnassa vuonna 2013. Terveyspalvelujen kuntoutuksessa TVO:n edellyttämästi kuntoutuksen ostopalvelujen kohdistamista tehostettu. Vastaanottotoiminnan listamallissa asiakkuuskriteerit lähtökohtaisesti varsin tiukat. Listamallin II-vaiheen käsikirja päivitettiin, ja omalääkäritoiminnan piiriin on otettu uusia asiakasryhmiä. Perhepalvelujen osalta psykososiaaliin palveluihin kuuluvan perheneuvolan asiakaskriteerit viedään lautakuntaan kesään 2014 mennessä.			
11	Tulosalueet käynnistävät toimenpiteet v. 2012 asiakaspalauteraporttien pohjalta.	Raportoidaan keskeiset käynnistetyt toimenpiteet osavuosikatsauksissa	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Toimialan asiakaspalauteyhteenveto 2012 on valmistunut, ja se käsiteltiin lautakunnassa 22.4.2013. Kysely toistetaan keväällä 2014. Vanhus- ja vammaispalveluissa asiakkaan osallistuminen omien palvelujensa/hoitonsa suunnitteluun kehittämiskohteena. Asiaa työstetty henkilöstön kanssa (asiakkaan todellinen kuuleminen). Terveyspalveluissa neuvolan puhelinpalvelujen keskittäminen palvelujen parantamiseksi tehty. Vastaanottotoiminnassa on otettu käyttöön sähköistä ajanvarausta. Lasten äkillisten sairauksien hoitoa kehitettiin käynnistämällä Pohjois-Vantaan sähköinen ajanvaraus lääkärin vastaanotolle lasten akuuteissa sairauksissa, ja hyvän palautteen vuoksi toiminta vakiinnutettiin. Perhepalveluissa asiakaspalautetta seurataan aktiivisesti ja niihin reagoidaan asianmukaisella tavalla.			
12	Potilasturvallisuussuunnitelma viedään käytäntöön koko toimialalla	- Toimialatason suunnitelman pohjalta laaditaan tulosyksikötason potilasturvallisuussuunnitelmat sovituissa yksiköissä v. 2013 aikana - HaiPron käyttöönotto toimialalla	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma ja siihen liittyvä viestintäsuunnitelma toimialalle valmistunut. Toimialalla otettu käyttöön vaaratapahtumien raportointijärjestelmä HaiPro. Systemaattinen raportointi on aloitettu 1.5.2013 vaiheittain. HaiPro-järjestelmän käyttöön ja potilas- ja asiakasturvallisuuteen on järjestetty useita koulutuksia. Toimialalle on perustettu laatu-, potilas- ja asiakasturvallisuuden ohjausryhmä. Potilasturvaportti-koulutus otettu toimialalla käyttöön 11/2013. Potilasturvallisuussuunnitelmat on laadittu vastaanottotoimintaan ja kuntoutustoimintaan, ennaltaehkäisevässä toiminnassa laadinta on työn alla. Sairaalapalveluissa laaditaan potilasturvallisuussuunnitelma toimialan suunnitelman pohjalta, valmistuu helmikuussa 2014. Hoiva-asumisessa on tehty omavalvontasuunnitelma. Avopalveluissa suunnitelma valmistuu helmikuussa 2014. tehdään syksyllä. Perhepalveluiden johtoryhmässä on määritelty mihin yksiköihin suunnitelma tehdään, ja työntekijät ovat osallistuneet HaiPro koulutuksiin. Ohjelman suveltuvuutta sosiaalipalveluihin on yhteistyössä pyritty parantamaan.			
13	Asiakasprosessit toimivat yhtenäisesti kaikilla tulosalueilla	Prosessit kuvattu v. 2013 aikana toimialan pääprosessin pohjalta	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Prosesseja on kuvattu ja kehitetty kaikilla tulosalueilla, ja kaikki tulosyksiköt ovat kuvanneet prosessejaan. Kaupunkitasoisen IMS-prosessinkuvausjärjestelmän käyttöönottoon on osallistuttu, käyttökoulutukset aloitettu ja prosessikuvauksia siirretty uuteen järjestelmään.			
Palvelustrategia uudistusten toteuttajana				
14	(Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne)Uudistuksessa esitettävien mallien avulla parannetaan sosiaali- ja terveystoimen kustannusvaikuttavuutta	Toimenpiteet raportoidaan lautakunnalle v. 2013 loppuun mennessä	- talha raportoi	TA 14
	Raportointi: Toimiala osallistunut metropoliselvityksestä laadittavan kaupunkitasoisen arviointimuiston valmisteluun. Kansalliset sote-linjaukset edelleen auki.			

15	(Uusia, innovatiivisia järjestämisratkaisuja lisätään). Toimiala ottaa käyttöön uusia toimintamalleja	Uudet toimintamallit käsitelty lautakunnassa v. 2013 aikana	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Lyhytaikashoidon vaikuttava toimintamalli hoiva-asumisen palveluissa käynnistetty. Tehostettun kotihoidon toimintayksikkö käynnistetty 1.4. alkaen asteittain vanhusten avopalveluissa. Päivätoiminnan uusi toimintamalli otettu käyttöön 1.6.2013 alkaen. Muistikoordinaattoritoimintaa vahvistettiin yhdellä vakanssilla 1.6. alkaen. Sosiaalityössä aloitettu alueellinen vastaanotto kerran viikossa Hakunilan päivätoimintakeskuksessa ja kokeiltu pienimuotoista ryhmätoimintaa yksin asuville vanhuksille Hiekkaharjun alueella (ennalta ehkäisevä yhteisöllinen työ). Arvio terveysasematoiminnan nettobudjetoinnista valmistui v. 2013 loppuun mennessä. Terveyspalveluissa neuvolan puhelinpalvelujen keskittäminen palvelujen parantamiseksi tehty. Vastaanottotoiminnassa on otettu käyttöön sähköistä ajanvarausta. Lasten äkillisten sairauksien hoitoa on kehitetty käynnistämällä Pohjois-Vantaan sähköinen ajanvaraus lääkärin vastaanotolle lasten akuuteissa sairauksissa. Perhepalvelu on valmistellut vuoden 2014 alussa käyttöön otettavan varhaisen tuen toimintamallia. Aikuissosiaalityössä on tehty tehtävärakenneuudistus, joka on otettu käyttöön vuoden aikana. Lisäksi yhteistyökokeilu Kelan kanssa on käynnissä.			
16	Käynnistetään palvelusetelimahdollisuus vaihtoehtona useissa palveluissa	- Uudet palvelusetelivaihtoehdot, lkm - Palveluseteliä käyttävät asiakkaat, lkm	- kaikki tulosalueet	TA 14
	Raportointi: Tammikuussa valmistui laaja selvitys palveluseteleistä ja niiden käytöstä. Selvitys tehtiin yhteistyössä keskushallinnon ja Sivistystoimen kanssa. Toimialalla käytössä olevien palvelusetelien lisäämismahdollisuudet sekä uusia vaihtoehtoja palvelusetelillä tarjottaviksi palveluiksi kartoitettiin kesäkuussa. Kotihoidon palveluseteli -selvitys valmistellaan vuoden 2013 loppuun mennessä. Omaishoidon tuessa sijaishoitaja kotiin toimeksiantosopimuksella kasvattaa suosiotaan, vaikka hoivan palveluseteliä myös markkinoidaan. Palvelusetelien määrä: - Tehostetun asumispalvelun palveluseteli on ollut käytössä 23 asiakkaalla joulukuussa 2013. - Omaishoidon tuen lakisääteisen vapaan järjestämisessä 125 euron palveluseteli tehostetussa asumispalvelussa oli käytössä ajalla 1.1.2013–31.12.2013 yhteensä 15 asiakkaalla. - Sadan euron palveluseteli omaishoidon tuen lakisääteisten vapaiden järjestämisessä oli käytössä aikavälillä 1.1.2013–31.12.2013 yhteensä 20 asiakkaalla. Lisäksi sijaishoitajan kanssa tehtyjä toimeksiantosopimuksia oli 41. Suun terveydenhuollossa jaettiin 38 palveluseteliä vuoden 2013 aikana. Perhepalveluissa on selvitetty palveluseteliä lapsiperheiden kotipalveluihin ja turvakotitoimintaan, mutta niistä luovuttiin TVO:n tavoitteisiin soveltumattomina. Vanhus- ja vammaispalveluissa on 8/2013 nimetty työryhmä, jonka tehtävä on kuvata asiakkaan valinnanvapauden mahdollistava toimintamalli ja arvioida sen soveltuvuus eri toiminnoissa. Tähän mennessä tehty nykytilan kuvaus. Toimialalla jatketaan selvitystä palvelusetelipalvelujen lisäämiseksi.			
Tuottavuuden jatkuva parantaminen				
17	Toimialan tuottavuussuunnitelma laaditaan	Talous- ja hallintopalvelujen valmisteleva tuottavuussuunnitelma käsitelty johtoryhmässä 31.4. mennessä	- talha ja tulosalueet	
	Raportointi: Toimialan tuottavuussuunnitelma hyväksytty johtoryhmässä 14.6.2013. Tuottavuussuunnitelman sisältämiä toimenpiteitä, kuten sähköisten palvelujen ja ohjausjärjestelmien kehittäminen, toimintatapojen (kuten välittömän asiakastyön osuuden lisääminen) kehittäminen, tuottavuuspajatyön jatkaminen, tuottavuusmatriisimallin kehittämistä sekä ostopalvelutuottavuuden edistäminen, on toteutettu.			
18	Lisätään sähköistä asiointia ja palveluja käytettävissä olevien resurssien puitteissa	Tulosalueet raportoivat käyttöön otetut uudet sähköisen asioinnin ja palvelujen ratkaisut osavuositarkastuksissa	- kaikki tulosalueet	
	Raportointi: Sähköisen ajanvarauksen (nettiajanvaraus) käyttö on laajentunut. Terveyspalveluissa se on käytössä äitiys- ja lastenneuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, Koivukylän terveysaseman lasten päiväpoliklinikalla, perhesuunnitteluneuvoloissa, fysioterapiassa, psykiatrisilla sairaanhoitajilla, psykologitoiminnassa sekä Keski-Vantaan terveysasemapaikatuissa lääkäreillä, sairaanhoitajilla, terveydenhoitajilla ja diabeteshoitajilla. Hoitotarvikejakelussa on laajennettu asiakkaiden mahdollisuuksia tilata hoitotarvikkeet sähköisesti. eReseptin sähköinen uudistamispyyntö otettiin käyttöön alkuvuodesta. Etähoito/-asiointijärjestelmän pilotointi on käynnissä eri toiminnoissa, kuten kotihoidossa, kehitysvammahuollossa, omaishoidontuessa ja lastensuojelun sijaisperheiden kanssa. Päihdepalveluissa kokeilusta luovuttiin joulukuussa 2013. Sosiaalitoimen sähköisen ajanvarauksen projekti on käynnissä, mutta järjestelmätoimittajan toimitusvaikeuksien takia käyttöönotto siirtyi keväälle 2014. Silloin se otetaan käyttöön mm. lastenvalvojille, päihdepalveluihin ja vammaispalveluihin. Asiakastietojärjestelmän toimeentulotuen kehitysosa sekä toimeentulotuen sähköisen hakemisen mahdollistavan ohjelmaosion kehittäminen on käynnissä. Tavoitteena oli saada ne käyttöön vuoden 2013 aikana, mutta järjestelmätoimittajan toimitusvaikeuksien takia käyttöönotto siirtyi alkuvuoteen 2014. Koivukylässä toteutetaan teknologiahanketta, johon osallistuvat vanhusten avopalvelut ja vammaispalvelut. Hankkeessa tutkitaan uuden teknologian mahdollisuuksia kotona asumisen tukemisessa tavoitteena mm. etähoitoon käyttöönotto siihen sopivien asiakkaiden kohdalla. Vammaispalvelut on ollut mukana sähköisen ajanvarauksen suunnittelussa ja se otetaan käyttöön vuonna 2014.			
19	Käynnistetään kuntien ja HUS:n yhteisen asiakastietojärjestelmän edellyttämä toiminnan kehittäminen	Raportoidaan eteneminen osavuositarkastuksissa	- talha	TA 16
	Raportointi: Vantaa on aktiivisesti osallistunut asiakastietojärjestelmähankinnan valmistelutyöhön. Hankinnan neuvottelumenettelyyn osallistujat on valittu, ja neuvottelut käynnistymässä. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton ja toiminnan kehittämisen organisoinnista Vantaalla on päätetty.			
20	Toimialan yhdenmukaiset toimitilaprosessit kuvattu ja otettu käyttöön	Toimitilaryhmän raportointi v. 2013 loppuun mennessä	- talha	
	Raportointi: Yhteistyötä tehty Tilakeskuksen kanssa, Tilakeskuksen prosessikuvaukset valmistuneet 2/2013. Näiden pohjalta on aloitettu työstämään toimialan toimitilaprosesseja. Työtä jatketaan kaupungintason menettelytapahjeistuksen valmistuttua. Kaupunkitason ohjeistus hyväksytään vuoden 2014 puolella.			

Tuloksellinen ja energisoiva johtaminen				
21	Toimialan johtamisjärjestelmä kuvataan johtamisjärjestelmien arvioinnin pohjalta	Raportointi johtoryhmälle ja lautakunnalle 30.9. mennessä	- talha	TA 21
	Raportointi: Tulosalueitten ammatillisen johtamisen johtamisjärjestelmät on arvioitu. Pääliikettäilaisuudessa 15.5.13 esitettiin yhteenvedo tulosalueitten johtamisjärjestelmien arviointituloksista ja kehittämiskohteista. Tulosalueet ovat aloittaneet arviointien pohjalta omien johtamisjärjestelmiensä kehittämisen. Toimialan johtamisjärjestelmän kuvaus on valmisteltu, ja se käsitellään johtoryhmässä 1/2014.			
22	Suorituksen, osaamisen ja viestinnän yhtenäiset periaatteet uudistettuna käytössä	Yhtenäiset periaatteet uudistettuna käytössä v. 2013 aikana	- talha	
	Raportointi: Toimialan esimiehille on järjestetty tilaisuuksia yhtenäisten periaatteiden käyttöönotosta: esimiestilaisuudet 6.2. (aiheena tulevaisuuden muutosten ennakoiti ja 17.4. (aiheena potilasturvallisuus) ja 5.6.(aiheena Varhe-maksut ja terveysjohtaminen Vantaalla). Lisäksi on järjestetty päällikötilaisuus 5.3. (aiheena strategiatyö) ja 15.5. käsiteltiin johtamisjärjestelmiä. Ajankohtaista henkilöstöasiasia esimiehille järjestettiin 27.2. (aiheena palvelussuhdeasiat ja osaamisen ennakoiti). ja 8.5. (aiheena Seuren jäkyttö, tehtäväkuvat ja vakanssirekisteri). 4.9. ohjelmana oli esimiehn ja työterveyshuollon yhteistyö, tehokkaan työajan käytön periaatteet, rekrytointi ja ajankohtaista osaamisen kehittämisestä. 27.11. aiheena oli eArkisto, Vantaan Apotti, talous- ja tuottavuus vuodelle 2014 ja tilannekatsaus toimialan yhteisiin käytäntöihin. Lisäksi on järjestetty koulutukset mm. palvelutarpeen arvioinnista ja hankintamenettelystä. Viestintäsuunnitelma päivitetty.			
23	Jokaisen vapautuvan tehtävän täyttäminen arvioidaan täyttölupamenettelyssä	Henkilöstöyksikkö raportoi johtoryhmälle kuukausittain	- talha	
	Raportointi: Täyttölupien raportointi viety kuukausittain Soster raportointi -kansioon. Täyttöluissa huomioitu toimistotyön tehtävissä terveysperusteisten uudelleensijoitusten mahdollisuus sekä toimistotyön vähennysohjelma. Määräaikaissa täyttöluissa ohjattu Seuren käyttöön.			
24	Henkilöstöä palkitaan talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman mukaisten toimenpiteiden saavuttamisesta kaupungin palkitsemisjärjestelmän mukaisesti	Henkilöstöyksikkö raportoi - toimialan kannustuspalkkiojärjestelmien suunnitelman johtoryhmälle 2/2013 mennessä - kannustuspalkkiojärjestelmien toteutumisesta vuonna 2013	- kaikki tulosalueet, talha raportoi	TA 23
	Raportointi: Toimialan kannustuspalkkiojärjestelmien suunnitelma vuodelle 2013 tehty ja esitelty johtoryhmässä 7.3.2013. Tulosalueet ovat raportoineet v. 2013 kannustuspalkkioiden toteutumisen ja apulaiskaupunginjohtaja on tehnyt päätöksen toteutumien maksamisesta.			
25	Esimiehet osallistuvat henkilöstökeskuksen ja toimialan esimiesvalmennukseen	Uudet esimiehet osallistuvat 100 %:sti henkilöstökeskuksen järjestämään uusien esimiesten valmennukseen.	- kaikki tulosalueet, talha raportoi	TA 22
	Raportointi: Henkilöstökeskus on kutsunut uudet esimiehet henkilökohtaisesti valmennukseen. Tietoa toteumaprosentista ei ole tällä hetkellä saatavissa.			
Tuottava ja voimaantuva henkilöstö				
26	Toimialan ja työterveyshuollon uusi yhteistyöryhmä etsii aktiivisia ratkaisuja yksilö- ja työyhteisötason työhyvinvointihaasteisiin korvaten yksittäiset työterveyshuollon palaverit	- Sairaspoissaolojen määrä vähenee puoli prosenttiyksikköä - Uudelleen sijoittuminen terveyssyistä, lkm	- talha	TA 24
	Raportointi: Toimialan työhyvinvointiryhmä on perustettu yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa ja toiminta on käynnistynyt. Työryhmä on käsitellyt Kunta 10-tuloksia ja työolojen arviointia. Työhyvinvointiryhmän tavoitteena on ensi sijaisesti sairauspoissaolojen vähentäminen ja työhyvinvoinnin tukeminen. Toimialan sairaspöissaolot eivät vähentyneet toivotusti. Terveysperusteiset poissaolot (ilman suun terveydenhuollon liikelaitosta) olivat 5,58 % (5,37 % v. 2012). Vuoden aikana toteutui 11 uudelleensijoitusta terveyssyistä.			
27	Rekrytoinnin kehittämistä tehostetaan hyödyntämällä sähköisen opiskelijapalautteen käyttöönottoa	Vähintään 50 % vastanneista jättää yhteystietonsa	- talha	
	Raportointi: Sähköinen opiskelijapalaute on käytössä, ja 61 % vastanneista jätti yhteystietonsa v. 2013 aikana.			
Talousarvio toteutuu suunnitellusti				
28	Menototeuma on talousarvion mukainen	Raportointi osavuositarkastuksissa	- kaikki tulosalueet	TA 28
	Raportointi: Sosiaali- ja terveystoimen tulomäärärahan ilman erikoissairaanhoidoa ylittyi 5,3 milj. euroa ja menomääräraha 6,5 milj. euroa. Tulos (nettotoimintamenot) toteutui 1,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikommin. Erikoissairaanhoidon menojen ylittivät 8,7 milj. euroa ja tulot 0,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota.			
Talouden tasapainottaminen				
29	Talous- ja velkaohjelman toimenpiteiden eteneminen ja talousarvion toteutumisen nuste käsitellään johtoryhmässä ja lautakunnassa kaupungin TVO-seurannan mukaisesti	Toteutunut, ei toteutunut	- kaikki tulosalueet	TA 28
	Raportointi: TVO:n toimenpiteiden toteutuminen käsiteltiin johtoryhmässä säännöllisesti. Lautakunnalle toimenpiteiden etenemisestä raportoitin osavuositarkastuksen yhteydessä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteutti TVO:ssa esitetyt toimenpiteet pääosin suunnitellusti. Vuodelle 2013 asetetuista TVO-toimenpiteistä haasteellisiksi osoittautuivat erikoissairaanhoidon 1,5 %:n kasvutavoite, vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelumatkojen vähentäminen 15 % sekä Kaunialan käytöstä ja toiminnan laajentamisesta luopuminen toimialan osalta.			
30	Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutostukseen liittyen lisätään yhteistyötä PKS-kuntien, kehyskuntien ja HUS:n kanssa	Raportoidaan eteneminen osavuositarkastuksissa	- akj	TA 16
	Raportointi: PKS-soster kokoontuu säännöllisesti.			